

Vers una recerca d'excel·lència en l'Atenció Primària

Hotel SERHS Campus Bellaterra, 15 i 16 d' abril de 2010

Dijous 15 d'abril

9:00 Inscripció.

9:30 Inauguració.

9:45 Conferència:

L'ús de les històries clíniques electròniques per a la recerca: l'experiència de la GPRD (General Practitioner Research Database). **Dr. Tjeerd Van Staa**, director del GPRD, centrarà la xerrada en explicar en que consisteix la GPRD i quin és l'ús potencial de les dades. (Hi haurà traducció simultània).

11:00 Pausa-cafè.

11:30 Taula rodona:

El potencial de les històries clíniques electròniques. Coordinador: **Bonaventura Bolívar**. La informació acumulada a partir de les històries clíniques informatitzades de l'ICS té un potencial molt important per a la recerca. En aquesta taula volem conèixer diferents experiències que existeixen a Europa, Espanya i Catalunya per veure el potencial que ofereixen, les línies de recerca a les que donen suport i els condicionants que han de tenir perquè siguin d'utilitat.

La primera experiència és la del GPRD, però des d'una altra vesant que l' explicada pel seu director en la conferència inaugural. Daniel Prieto ha estat utilitzant una base de dades del GPRD per investigar sobre l' osteoporosi i ens explicarà la seva utilitat i característiques com a usuari. (20 minuts).

La UNIDAP de l'IDIAP Jordi Gol està desenvolupant 2 projectes de característiques diferents: un amb dades de Girona i l'altre amb dades de 3 comunitats autònomes espanyoles. (20 minuts cada una).

I per últim, l' experiència del BIFAP. Una base de dades amb l'objectiu de fer estudis de farmacovigilància i d'altres aspectes de la utilització de fàrmacs, promogut per l'Agencia Española del Medicamento (30 minuts).

- L'estudi de l'osteoporosi a partir del GPRD, **Daniel Prieto**
- Validació de la informació de l'estació clínica d'Atenció Primària com a base de dades per a la recerca en malalties cardiovasculars, **Rafael Ramos**
- L'estudi REGIPREV, **Magdalena Rosell**
- BIFAP, Agencia Española del Medicamento, **Francisco de Abajo**.

13:30 Presentació de pòsters. Cal que el primer autor o el responsable estigui davant del pòster per poder-lo comentar si algú hi està interessat.

14:30 Dinar.

16:00 Tallers (2-3hores).

Tallers

- **El paper de la Recerca Qualitativa en l'Atenció Primària: oportunitat i reptes, Enriqueta Pujol →**

Resum: La investigació qualitativa, realitzada amb rigor i qualitat, és consubstancial a les ciències de la salut i específicament a l'atenció primària. És particularment útil, i pot constituir la millor opció, per abordar l'estudi en profunditat de temes complexos com la pràctica clínica, la qualitat de les cures o la implantació de canvis en el sistema sanitari. És fonamental per conèixer, identificar i entendre quines intervencions poden ser més efectives per millorar l'estat de salut i la qualitat de vida, així com, conèixer què pot produir o disminuir el sofriment en una determinada malaltia.

Objectius: Aquest taller s'adreça als professionals d'atenció primària de salut, interessats en abordar la seva pràctica clínica i la recerca amb una mirada, que entén la salut i la malaltia com a construccions discursives, amb profunds significats simbòlics, totalment arrelats al context social i cultural, i no únicament, des d'una vessant biològica.

Estructura (Part teòrica/pràctica):

15' Lliurament documentació i presentació taller

45' Introducció teòrica

- Investigació qualitativa: Bases teòriques i conceptuals.
- Diferències i complementarietat amb la investigació quantitativa.
- Aplicabilitat a l'atenció primària.

60' Treball pràctic. Realització d'una entrevista grupal.

30' La qualitat en la recerca qualitativa.

30' Avaluació i Cloenda.

Contingut:

Bases teòriques i conceptuals de la recerca qualitativa.

Què aporta la investigació qualitativa al coneixement dels fenòmens en els que l'atenció primària està implicada. Reflexionar sobre les principals àrees d'aplicació en l'atenció primària.

Quin espai ocupa actualment la investigació qualitativa en la pràctica i la recerca en atenció primària. Quin espai podria ocupar en el futur?

- **Guia pràctica per escriure un article científic, Guillem Pera →**

Resum: El taller aportarà els eixos bàsics que són necessaris per escriure un article científic correctament i millorar les possibilitats de que sigui publicat. Es destina a aquelles persones que tenen poca experiència en escriure articles científics però que en seran autors potencials en el futur.

Objectius: Conèixer l'estructura bàsica d'un article científic i els passos a seguir per escriure'l. Identificar quines característiques poden augmentar o disminuir les possibilitats de que el nostre article sigui publicat a una revista.

Estructura (Part teòrica/pràctica): El taller serà teòric, amb exemples reals. Els alumnes podran debatre i opinar sobre els suggeriments aportats pel docent.

Contingut: Recerca d'un missatge clar, específic i concís; tipus d'articles; parts pràctiques d'un article original; l'autoria, la bibliografia i els extres; com triar la revista on volem publicar; què fer i què no fer a l'intentar publicar un article, alguns suggeriments; el procés de revisió.

- **Com calcular la mida mostral, Jordi Real →**

Resum: Quina és la mida de la mostra que necessito per cobrir els objectius del meu estudi? Quina “n” necessito?. Aquesta és una de les preguntes més freqüents que fa l'investigador a l'estadístic “abans” de començar una investigació. En el procés de planificació d'un estudi és desitjable, determinar la població d'estudi, els criteris d'inclusió i exclusió, les variables i en alguns casos la mostra necessària. En aquest punt és necessari especificar molt clarament quin és l'objectiu principal o hipòtesi del nostre estudi en termes totalment quantificables. De fet, en alguns casos cal fer l'exercici de preveure quins són els resultats esperats del nostre estudi.

Per altra banda existeixen un gran nombre d'aplicatius que calculen la mostra necessària però aquests demanen una sèrie de paràmetres que per l'investigador són o desconeguts o totalment incomprensibles.

Objectius: Conèixer que hi ha darrera del càlcul de la mida de la mostra explicant de quins paràmetres depèn i el seu significat mitjançant exemples pràctics i alguns aplicatius informàtics.

Estructura (Part teòrica/pràctica): Part teòrica amb exemples de les situacions més habituals en que ens podem trobar i una part pràctica utilitzant diferents aplicatius informàtics que permeten fer el càlcul de la mida de la mostra.

Contingut:

Tipus d'objectius en una investigació.

Justificació del càlcul de la mida de la mostra.

Diferents fórmules de la mida de la mostra.

Paràmetres dels quals depèn la mida de la mostra.

Aplicatius informàtics: Epidat, Granmo.

- **Introducció a la presa de decisions segons el sistema GRADE, Mercè Marzo →**

Resum: Actualment la majoria dels grups que formulen recomanacions d'actuació clínica utilitzen algun sistema per a classificar la qualitat de l'evidència i la força de les recomanacions. Sens dubte aquests sistemes han representat un avanç, però la seva proliferació (més de 100) ha creat confusió entre els destinataris de les recomanacions. Per altre banda, tots ells presenten debilitats més o menys importants. El sistema GRADE (Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation Working Group) és una metodologia emergent que aspira a unificar els sistemes de classificació dels nivells d'evidència i de la força de les recomanacions i a solucionar els problemes dels sistemes previs.

Objectius: Conèixer el sistema GRADE i familiaritzar els assistents amb el seu ús

Estructura (Part teòrica/pràctica i Contingut):

Part teòrica: introducció al sistema GRADE.

Part pràctica: contestar diverses preguntes clíniques sobre MPOC utilitzant el sistema GRADE.

- **Aplicacions dels resultats de la recerca infermera a la pràctica, Pilar Comet, Maria J Vicente, Edurne Zabaleta →**

Resum: Desenvolupar una recerca infermera en Atenció Primària d'excel·lència, a més de conèixer que hem fet, què fem en l'actualitat al respecte i qui ho fa, passa per analitzar les possibilitats futures i comprendre les avantatges que comporta integrant-se en grups/xarxes. D'altra banda, l'objectiu principal de l'infermeria basada en l'evidència és transferir els resultats de les investigacions infermeres al sector assistencial de la salut. Això es pot fer mitjançant l'elaboració de guies de pràctica clínica, per tant, convé gaudir de formació i eines metodològiques per a que s'adaptin a les necessitats del nostre context.

Objectius: principals d'aquest taller són dos: en primer lloc, fer reflexionar els assistents sobre la realitat actual de la recerca infermera en atenció primària i la conveniència de noves estratègies (organització en grups o en xarxes); en segon lloc, donar-los a conèixer la importància de la recerca infermera d'excel·lència i les noves eines metodològiques que tenim a l'abast per a transferir els resultats a la pràctica.

Estructura (Part teòrica/pràctica):

Exposicions orals dels ponents (120').

Exercicis pràctics teòrics (30').

Discussió interactiva (30').

- **L'ús de les dades de l'eCAP per a la recerca: aspectes legals, d'accés i operatius, Bonaventura Bolívar →**

Resum: Les dades de l'eCAP poden tenir un gran potencial per a la recerca i per això l'IDIAP Jordi Gol està desenvolupant una Unitat específica per treballar amb aquestes dades (UNIDAP). Tanmateix, cal conèixer les normes existents per poder utilitzar-la (marc legal, aspectes de confidencialitat i seguretat de les dades, etc), les formes concretes de poder accedir-hi i obtenir la informació (accés a dades personals, accés a dades anonimitzades) i la possibilitat de confeccionar qüestionaris d'entrada de dades específiques en l'eCAP.

Objectius: S'espera poder concloure amb una sèrie de criteris amb els quals poder decidir quins projectes poden utilitzar les dades de l'eCAP, els processos que cal fer segons el tipus d'estudi i el paper de la UNIDAP en la gestió de tots aquests possibles estudis.

Contingut:

- Breu presentació del SIDIAP: **Francesc Fina**
- Introducció al marc legal en l'ús de bases de dades personals i anonimitzades. Responsable de l'Assessoria Jurídica de l'ICS o assessor de l'ICS.
- Introducció a l'eCAP, el seu funcionament i les normes internes existents d'ús de dades: **Carles Domínguez**.
- Presentació de 3 projectes tipus que utilitzen dades de l'eCAP per poder discutir la millor forma com es podrien desenvolupar:
 - Projecte amb accés a dades personals per poder extreure unes dades d'interès a les persones seleccionades (amb i sense consentiment informat). **Bonaventura Bolívar**.
 - Selecció de pacients per un estudi o assaig clínic: **Rosa Morros**.
 - Registre anonimitzat creat que es vol relacionar amb una altra base de dades personal i es vol fer un control de qualitat a determinades persones. **Magdalena Rosell**.

Divendres 16 d'abril

9:30 Taula rodona

La recerca en els pacients amb problemes respiratoris des de l'Atenció Primària.

Coordinador: **Pere Simonet**. Descripció d'alguns dels principals projectes que s'estan duent a terme en l'àrea de respiratori, de malalties prevalents com l'asma, la MPOC i de temes més innovadors com la patologia relacionada amb l'asbest.

- Asma ocupacional, **Enric Hernández**
- Patologia relacionada amb l'asbest, **Rafael Abós**
- El procés MPOC: Avaluació d'un projecte d'integració assistencial, **Mª Antonia Llauger**
- Projecte "Ajudem al pacient MPOC a viure millor", **Maria Llagostera**

11:30 Pausa-cafè.

12:00 Perspectives de futur de l'IDIAP Jordi Gol.

13:00 Lliurament de premis.

14:00 Cloenda de les jornades.

Organitza:

Col·labora:

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Institut Català
de la Salut

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Amb el patrocini:

ESTEVE

